

навантаження. Тобто, поряд з результатами, передбаченими навчальними планами (аудиторної та самостійної роботи, проходженням практики, складанням іспитів), повинні враховуватися всі інші досягнення студента – участь у наукових дослідженнях, конференціях, конкурсах, олімпіадах.

2. Створити умови для вільного пересування студентів на території Європи і можливість продовжувати навчання в іншому ВМНЗ Європейського освітнього простору без втрати кредитів.

Єдина академічна система кредитів повинна стати інструментом уніфікації вимог до навчання в різних медичних університетах, що дозволить студентам вільно переміщатися з одного закладу до іншого, з однієї держави в іншу. Наприклад, якщо студент прослухав і успішно склав дисципліну в одному ВМНЗі, то, в разі переходу в інший, дана дисципліна йому перезараховується. Пред'являти ж результати на завершальному етапі навчання студенти зможуть у ВМНЗі на свій розсуд, там, де це буде найбільш вигідно з точки зору їх подальшого працевлаштування.

3. Важливим кроком до шляху вдосконалення та уніфікації європейських напрямків вищої освіти в рамках КМСОНП є розвиток спільних програм навчально-методичного процесу.

Для цього вони повинні володіти рядом наступних характеристик:

- освітні програми мають бути розроблені і схвалені низкою медичних ВНЗів та опорною кафедрою і впроваджені в навчальний процес у ВМНЗ відповідного профілю;
- студенти одного ВМНЗ повинні мати можливість використовувати їх і в інших ВМНЗах;
- перебування студентів у ВМНЗ партнерах має однакову тривалість;
- періоди навчання та іспити в партнерських ВМНЗ визнаються повністю і автоматично;
- дипломи випускників вказують на національні навчальні ступені кожної країни або на навчальну ступінь, що присуджується спільно даними країнами.

4. Крім того, актуально забезпечити визнання кваліфікацій випускників Українських медичних ВНЗів на території будь-якої Європейської країни. Для цього необхідно повсемісне використання уніфікованого додатка до диплома, який рекомендовано ЮНЕСКО або видавати всім студентам поряд із національним дипломом міжнародний диплом єдиного для Європи зразка, який повинен визнаватися роботодавцями на європейському ринку праці.

Література

1. Болубаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. – К.: ВВП “Компас”, 1997. – 123 с.
2. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. – К.: “Академвидав”, 2006. – 352 с.
3. Болубаш Я.Я. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців // Освіта. – 2004. – № 8. – С. 23–39.
4. Степко М.Ф. Болонський процес у фактах і документах [Електронний ресурс] / М. Ф. Степко, Я. Я. Болубаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І. І. Бабин. – К. ; Тернопіль : Вид-во ТДПУУ ім. В.Гнатюка. – 2003. – 52 с.

РАНЖУВАННЯ ЧИННИКІВ, ЯКІ НЕГАТИВНО ВПЛИВАЮТЬ НА УСПІШНІСТЬ (РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ)

В. Й. Кресюн, Ю. І. Бажора, С. Ф. Гончарук, Л. В. Гончарук

Одеський національний медичний університет

Вступ. Вдосконалення української медичної освіти передбачає впровадження в навчальний процес новітніх технологій, узгодженість навчальних планів і програм, стимуляцію студентів до навчання та активну співпрацю викладача і студента. Однак, при цьому важливо враховувати думку студентів щодо чинників, які негативно впливають на успішність та перебіг навчання.

Основна частина. Методом анонімного анкетування було проведено опитування студентів Одеського національного медичного університету – в перші 1-2 тижня навчання першого курсу (192 осіб) і перед державними іспитами випускного курсу медичних факультетів (190 осіб) (вибірка випадкова гніздова, репрезентативна за віком і статтю, помилка вибірки становить не більше 3,5%). Оцінка результатів опитування проводилась шляхом ранжування впливу 12 чинників (брак часу; матеріальне становище; незадовільні житлові умови; відсутність інтересу до навчання; упереджене ставлення викладача; поганий “мікроклімат” в групі; байдужість викладача до навчального процесу;

погане матеріальне забезпечення навчального процесу; нерівність студентів у навчальному процесі; недостатня кваліфікація викладача; погана організація навчального процесу; занадто великий об'єм навчального матеріалу) за пріоритетністю (з першого по дванадцяте місце) на основі розрахунку середнього балу. Бали нараховувалися в залежності від місця кожного чинника в структурі ранжирування: 1 місце – 12 балів, 2 місце – 11 балів, ... останнє місце – 1 бал. Визначали місце чинника у ранжуванні, середній бал та відсоток першого місця.

На думку студентів обох курсів найбільш негативно на успішність впливає брак часу (1 місце у ранжуванні; 10,46 і 8,02 бали – відповідно 1 і 6 курс; 45,7% першокурсників і 18,1% випускників), що пов'язане з занадто великим об'ємом навчального матеріалу (друге і четверте місце; 8,96 і 7,41 бали; 19,1% і 14,5% першого місця). Суттєво негативно впливає байдужість викладача до навчального процесу (третє і друге місце; 7,01 і 7,77 бали; 9,9% і 13,9%) та упереджене ставлення викладача (п'яте і шосте місце; 6,78 і 6,77 бали; 2,5 і 4,8%). Досить важливим чинником, особливо для студентів першого курсу є відсутність інтересу до навчання (четверте і сьоме місце; 6,98 і 6,34 бали; 11,1% і 15,7%). Найменш негативно впливає на успішність матеріальне становище студента і незадовільні житлові умови (11 і 12 місце, середній бал з 4,69 до 5,12; відсоток першого місця з 1,2% до 4,8% – 6 курс). У студентів випускного курсу більш високі претензії до матеріального забезпечення навчального процесу (відповідно 9 і 3 місце; 5,31 і 7,65 балів; відсутність першого місця серед першокурсників і 11,4% серед випускників) і організації навчального процесу (8 і 5 місце; 5,64 і 6,81 бали; відсутність серед першокурсників і 5,4% серед випускників). Протягом навчання дещо підвищується значення чинника – недостатня кваліфікація викладача (10 і 8 місце; 5,27 і 6, балів; відсутність серед першокурсників і 3,0% серед випускників). Тоді як, знижується значення таких чинників як поганий “мікроклімат” в групі (7 і 10 місце; 5,57 і 5,26 балів; 3,7% і 3,0%) і нерівність студентів у навчальному процесі (6 і 9 місце; 6,33 і 5,92 бали; 3,1% і 6,2%).

Висновки. 1. Найбільш негативно на успішність студентів впливає брак часу, що пов'язане з занадто великим об'ємом навчального матеріалу, тоді як найменш негативно впливає матеріальне становище і незадовільні житлові умови.

2. Байдужість викладача до навчального процесу та упереджене ставлення викладача суттєво впливає на успішність студентів.

3. Для студентів першого курсу більш значущими чинниками є відсутність інтересу до навчання, нерівність студентів у навчальному процесі і поганий “мікроклімат” в групі, а для студентів-випускників погане матеріальне забезпечення і організація навчального процесу.

4. Результати досліджень слугують одним із чинників, на які орієнтується керівництво університету для покращання організації навчального процесу.

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ „КРОК”

В. А. Кузьменко, В. О. Ульянов

Одеський національний медичний університет

Кредитно-модульна система організація навчального процесу безперечно є більш сучасна і перспективна. Але, як і в будь якій системі, існують і недоліки. Такі недоліки кредитно-модульної системи досить чітко виявляються при складанні студентами ліцензійного інтегрованого іспиту „Крок 1”.

Нами був проведений аналіз результатів складання студентами Одеського національного медичного університету іспиту „Крок 1” з дисципліни „гістологія” за останні три роки. Для цього ми розподілили студентів на 4 групи, за процентом набраних балів по дисципліні : 1) 0-25%; 2) 26-50%; 3) 51-70%; 4) 71-100%. В результаті проведеного аналізу було встановлено, що у 2012 році із 302 студента до першої групи увійшло 28 чоловік (9,3%), до другої 100 (33,1%), до третьої 80 (26,5%) та до четвертої 91 (30,2%). Отже, успішно справився із завданням 57,7% студентів. У 2010 році цей процент складав 65, 2%, а у 2011 – 45,6%.

Загальна картина показує, що із завданням справляється лише трохи більше половина студентів. При детальному розгляді причин такого стану, на перший план виступає те, що студенти вивчають